

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/67951> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Stultiens, A.G.E.

Title: Ebifananyi : a study of photographs in Uganda in and through an artistic practice

Issue Date: 2018-11-20

Summary

The research project presented in this dissertation emerged from personal visits to Uganda and is concerned with two issues. Firstly, it questions how the conceptualisation of photographs as *ebifananyi* (likenesses) in Luganda differs from the way in which I, as a photographer educated in the Netherlands, was taught to understand photographs. The answer to this question was explored in my artistic practice while I worked with collections of photographs encountered in Uganda. Secondly, it reflects on and analyses how my artistic practice serves as a method of research, and how it relates to other methods deployed to research photographs on the African continent in the interdisciplinary field in which anthropology, history and art-history meet.

In this project photographs are treated as ‘encounters’ and I focus on engagements with them through ‘correspondences’ - notions adapted from Ariella Azoulay, who is concerned with theories of photography and citizenship, and anthropologist Tim Ingold. A photograph is the result of an ‘encounter’ between a camera, a camera operator and a photographed reality whereby members of the audiences viewing these photographs generate meaning. In a ‘correspondence’ different actors meet on a shared path where they engage with each other’s positions.

This dissertation argues, by virtue of numerous examples, that any understanding of *ebifananyi* / photographs needs to be framed by the historical and cultural context of their creation and use, and as a means to do so, various correspondences were set up. Collections of photographs encountered in Uganda were activated by sharing them on social medium Facebook, which resulted in comments that added information to what the photographs depict. Subsequently selected collections served as material in my artistic practice, which led to the eight volume *Ebifananyi* book series accompanied by exhibitions that took place in Uganda and Western Europe.

My research resulted in a large number of connections between historical events and depictions thereof that were not previously recognised. At the same time, fundamental differences between apparently and even deceptively similar positions and uses of photographic imagery in Uganda and the Netherlands surfaced. It is important to take these differences into account when engaging with cross-cultural communication that makes use of photographs.

Letters are part of an exchange between specific individuals or groups of people at a particular moment in time. This dissertation is partly written in the form of letters addressing Ugandans who have a relationship with the photographs presented in one of the *Ebifananyi* books. The conventions of letter writing allow me to reflect on my actions in relation to the particular perspectives the addressees of the letters have on Uganda’s past and present.

The *Ebifananyi* books and exhibitions that are the artistic outcomes of my research project have made a wealth of previously tacit materials available both for a general audience in and beyond Uganda as well as for additional research. The expanded presence of historical photographs provides a ground for additional

explorations of the introduction of photographic imagery in Uganda that I argue to be necessary.

In my artistic practice other artists and picture makers added, often invited by me, sometimes on their own initiative, their understanding of the studied materials. An example of this is the set of pictures made in response to an engraving that I consider to be a misinterpretation of the historically significant yet not widely known photographic group portrait made by explorer Henry Morton Stanley in 1875. These and other similar correspondences unfolding in and through pictures led to a research method which I call Collective Making, which became a productive way to deal with the potentially problematic position I, and many others, have as white Westerners doing research in Uganda. Even though differences between the Ugandan and Western European contexts need to be acknowledged and reflected upon, my artistic practice as a research method allows both human and non-human actors to continue to change and be changed by each other.

Samenvatting (Dutch Summary)

In deze dissertatie behandel ik twee onderwerpen die indirect voortkomen uit bezoeken aan het Oost-Afrikaanse land Oeganda. Ten eerste toon ik aan hoe de conceptualisering van foto’s in het Luganda als *ebifananyi* (gelijkenissen) leidt tot een begrip van fotografisch beeld dat zich onderscheidt van het conventionele idee van foto’s zoals we dat kennen in het Westen. Deze kwestie heb ik verkend in mijn artistieke praktijk door te werken met fotocollecties die ik aantrof in Oeganda. Ten tweede heb ik mijn artistieke praktijk als onderzoeksmethode onder de loep genomen en heb ik onderzocht hoe deze methode zich verhoudt tot andere onderzoeksmethoden op het gebied van foto’s op het Afrikaanse continent, in een interdisciplinair veld waar antropologie, geschiedkunde en kunstgeschiedenis elkaar ontmoeten.

Foto’s worden in het kader van dit project gezien als ontmoetingen (‘encounters’) en de omgang met foto’s wordt benoemd als correspondenties (‘correspondences’). Deze begrippen zijn ontleend aan het werk van respectievelijk Ariella Azoulay, die zich bezig houdt met theorievorming rondom fotografisch beeld in relatie tot burgerschap, en antropoloog Tim Ingold. Encounter wil hier zeggen dat de foto wordt opgevat als het resultaat van opeenvolgende ontmoetingen tussen verschillende actoren. Eerst is er de ontmoeting tussen een camera, iemand die de camera bedient en mensen en/of een omgeving die gefotografeerd worden. Vervolgens ontmoeten mensen en foto’s elkaar en wordt betekenis gegeven aan de gefotografeerde werkelijkheid. In een correspondentie begeven verschillende actoren zich op een gedeeld pad en leren zij zo elkaars posities kennen.

Deze dissertatie laat door middel van verschillende voorbeelden zien waarom het belangrijk is om *ebifananyi* / foto’s te begrijpen in relatie tot de historische en culturele contexten waaruit ze voortkomen en waarin ze functioneren. Deze voorbeelden zijn gebaseerd op talloze correspondenties die voortkwamen uit mijn handelen. Fotocollecties die ik aantrof in Oeganda werden geactiveerd doordat ik ze deelde op sociaal medium Facebook. Daar werden ze regelmatig van commentaar voorzien, hetgeen nieuwe inzichten verschaftte omtrent de getoonde gelijkenissen. Vervolgens werd een selectie van deze fotocollecties materiaal voor mijn

artistieke praktijk, wat heeft geleid tot een achtdelige serie boeken met de titel *Ebifananyi* en bijbehorende tentoonstellingen die plaatsvonden in Oeganda en West-Europa.

Mijn onderzoek leidde tot een veelvoud aan niet eerder gelegde verbanden tussen historische gebeurtenissen en daaruit voortkomende beelden. Daarnaast heb ik gewezen op verschillen tussen de slechts ogenschijnlijk gelijke posities van fotografisch beeld in Oeganda en Nederland. Het is belangrijk om deze verschillen in ogenschouw te nemen wanneer er in de communicatie tussen, bijvoorbeeld, deze landen gebruik wordt gemaakt van fotografisch beeld.

Brieven worden geschreven naar aanleiding van specifieke omstandigheden. Deze dissertatie is deels geschreven in de vorm van brieven in dit geval gericht aan Oegandezen die een relatie hebben met foto's die in de *Ebifananyi* boeken gepresenteerd worden. Deze vorm maakt het mogelijk om te reflecteren op mijn acties in relatie tot de specifieke blikken die de geadresseerden hebben op het Oegandese heden en verleden.

De *Ebifananyi* boeken en exposities die de artistieke uitkomsten van het onderzoek zijn hebben een grote hoeveelheid foto's beschikbaar gemaakt, zowel voor een breed publiek in en buiten Oeganda alsook voor verder onderzoek. De uit dit materiaal voortgekomen inzichten tonen aan dat aanvullende studies omtrent met name de introductie van fotografisch beeld in Oeganda nodig zijn.

Andere kunstenaars en beeldmakers droegen, soms op uitnodiging en soms op eigen initiatief, bij aan mijn artistieke praktijk door, in beeld, reacties te geven op de bestudeerde materialen. Een voorbeeld hiervan is de set beelden die gemaakt werd als reactie op een gravure die ik beschouw als een misinterpretatie van de historisch belangrijke maar grotendeels onbekende groepsfoto gemaakt door ontdekkingsreiziger Henry Morton Stanley in 1875. Deze en andere gelijkaardige correspondenties leidden tot een onderzoeksmethode die ik Collectief Maken ben gaan noemen. Deze methode maakt het mogelijk om te werken vanuit de potentieel problematische positie die ik, en velen met mij, heb als witte westerse onderzoeker in Oeganda. Terwijl het belangrijk is om verschillen tussen de Oegandese en West-Europese contexten te benoemen en erop te reflecteren, biedt dit Collectief Maken een onderzoeksmethode die mensen en dingen als actoren in contact brengt met elkaar en van daaruit bijdraagt aan een groeiend wederzijds begrip.